



دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده‌ی بهداشت

پایان نامه‌ی مقطع کارشناسی ارشد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

عنوان:

کاربرد تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر مصرف لبنیات در دانش آموزان دختر

متوسطه اول شهرستان رودبار جنوب در سال ۹۶-۹۷

توسط: مریم امیر اسماعیلی

اساتید راهنما: دکتر محبت محسنی، دکتر محمد مهدی فداکار

اساتید مشاور: دکتر سید وحید احمدی طباطبایی، دکتر تانیا دهش

سال تحصیلی: ۹۶-۹۷

چکیده

سابقه و هدف : لیبیات در دوران نوجوانی طبق میزان توصیه شده مصرف نمی شود، که می تواند سبب بروز برخی بیماری های مزمن در بزرگسالی شود. پژوهش حاضر با هدف کاربرد تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر مصرف لیبیات انجام شد.

روش کار:

این پژوهش نیمه تجربی بر روی ۱۷۹ نفر (۸۹ نفر گروه مداخله و ۹۰ نفر گروه شاهد) از دانش آموزان دختر شهرستان رودبار جنوب که به روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند، انجام شد. روش گرد آوری داده ها پرسشنامه ۵۲ سوالی محقق ساخته، مشتمل بر سوالات دموگرافیک و سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی بود که روایی و پایایی آن سنجیده شد. قبل از مداخله داده ها به روش خود گزارشی از هر دو گروه مداخله و کنترل جمع آوری گردید، سپس شرکت کنندگان گروه مداخله، مداخلات مختلف آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت مبتنی بر سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده را به مدت یک ماه دریافت کردند. سپس دو ماه بعد از اتمام مداخلات مجدداً یافته ها از افراد گروه مداخله و کنترل جمع آوری گردید. با استفاده از SPSS ۲۱ و با آزمون های آماری در سطح معنی داری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد، بعد از مداخله نمره آگاهی در گروه مداخله از $4/82 \pm 1/72$ به $6/52 \pm 2/03$ افزایش یافت ($p < 0/0001$). همچنین نمره نگرش از $37/23 \pm 5/79$ به $39/64 \pm 6/14$ افزایش پیدا کرد ($p < 0/0001$). افزایش نمره رفتار (مصرف لیبیات) از $2/59 \pm 0/58$ به $2/88 \pm 0/54$ بود ($p = 0/04$). اما در مورد سازه های کنترل رفتار درک شده، هنجار ذهنی و قصد رفتاری این تغییرات معنی دار نبود ($p > 0/05$).

نتیجه گیری:

مداخلات اجرا شده بر اساس سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده، بر ارتقاء مصرف لیبیات موثر بوده، لذا این تئوری می تواند بعنوان چارچوبی برای طراحی و اجرای مداخلات برای مصرف لیبیات پیشنهاد می شود

واژگان کلیدی: لیبیات، دانش آموزان، تئوری رفتار برنامه ریزی شده

Abstract

Background: Dairy products as a food group is not sufficient in adolescents, therefore, it can lead to some chronic diseases in adulthood. The present study aimed to determine the dairy consumption by adolescents based on the theory of planned behavior.

Methods: This quasi-experimental study was performed on 159 subjects (89 in intervention group and 70 in control group) female students of Rudbar-e-Jonoob city, Kerman, in 2017, which were selected by simple random sampling method. Data were collected by a research-made questionnaire containing questions in 2 parts including demographic questions and planning theories of behavioral constructs, which validity and reliability was confirmed. Before intervention, data were collected by self-report from both intervention and control groups. The intervention group received various interventions in health education and health promotion based on the theory of planned behavior for one month. Two months after the end of the intervention, data were recollected of the two groups and analyzed using descriptive statistics, paired and independent t-tests at a significant level of 0.05 by SPSS version 21.

Results: After the intervention, the mean scores of attitude ($37/23 \pm 0/79$) to ($39/6 \pm 6/14$) ($p < 0.001$), knowledge (4.17 ± 1.72 to 6.02 ± 1.73) ($p < 0.001$), and dairy consumption significantly increased ($2/09 \pm 0/08$) to ($2/88 \pm 0/04$) ($p = 0.04$) in the intervention group. There were no significant differences in the perceived behavior control, subjective norms, and behavioral intention ($p > 0.05$).

Conclusion: Intervention implemented on the basis of the theory of planned behavior have been effective in improving dairy consumption. Therefore, this theory is proposed as a framework for the design and implementation of interventions for dairy consumption.

Keywords: Theory of planned behavior, Dairy product, Students, Adolescents



Kerman University of Medical Sciences

Faculty of Health

**In Partial Fulfillment Of the Requirements for the Degree of Master of
Science in Health Education & Health Promotion**

Title:

**A Randomised Controlled Trial of a Theory of Planned Behaviour to Increase
on Dairy Consumption among of High School in Rudbar-e-Jonoob city of Iran
in ۲۰۱۷**

By:

Maryam Amiresmaili

Supervisors:

۱- Dr. Mohabbat Mohseni

۲- Dr. Mohammad Mehdi Fadakar Davarani

Advisors:

۱- Dr. Seyed Vahid Ahmady Tabatabaei

۲- Dr. Tania Dehesh

Year

۲۰۱۸